

A FELNÖTTEK KATEKÉZISE

(Thorday Attila óravázlatai
a PPKE HTK hallgatói részére,
Budapest, 2006)

A FK MÚLTJA, JELENE, JELENTÉSE

A FK történeti áttekintése

Az első keresztény századokban:

- a felnőttek részesedtek a beavató szentségekben
- a katekumenátus intézményén keresztül komoly felkészítés

Az V. sz.-tól a Trienti zsinatig:

- a keresztény életszemlélet és értékrendszer átítatta a társadalmat, s ebbe nőtt bele az új nemzedék

A Trienti zsinat felismerése:

- a keresztény tömegek vallási tudatlansága

A Trienti zsinat hatására:

- hangsúly a gyermekkatekézisre került
- a felnőttek hitbeli képzésének sokféle formája és fóruma: prédikációk, népmissziók, katekizmusok (mint a gyermekkatekézis kiterjesztése!)

A XX. sz. első felében (X. Pius: *Acerbo nimis* és a 1950-es Római Nemzetközi Kateketikai Kongresszus:

- a gyerekeken kívül, alkalmas időben a szülőknek magyarázni a Trienti katekizmust

Összegezve:

- ❖ a vallási tudatlanság felszámolása, az üdvösséghez szükséges hitismeretek deduktív átadása
- ❖ a katekézis másodlagos formája
⇒ nem igazodott a felnőttkor sajátosságaihoz

A II. Vatikáni zsinatot követő időszak:

- eltűnt az egységesen keresztény társadalom, helyette sokféle értékrend

- missziós helyzet
 - ⇒ „közösség és szolgálat” egyházmodell
 - ⇒ FK elsőbbsége a gyermekkatekézissel szemben
 - ⇒ felnőttek érett hitre nevelése, felnőttekhez alkalmazott módon
 - ✓ tudatos hitélet
 - ✓ megerősödött keresztény identitás
 - ✓ kritikus szemléletmód, vagyis az eligazodás képessége

A FK jelenlegi helyzete

Pozitívumok:

- igény van
- ígéretes kezdeményezések születtek
- a Szentírás központi helyen
- a résztvevők életét, valós problémáit, örömeit tárgyalja

Negatívumok:

- kevesen vesznek részt
- sok plébánia, ahol nincs FK (ok: képzett vezetők hiánya)
- infantilizáló stílusú FK
- korosztályok, rétegek egyhangúsága
- keresők, érdeklődők számára nem nyitott

A FK jelentése

A FK „igazi” katekézis, amennyiben:

- nem egyszerűen a vallási tudatlanság felszámolása: az érett hitre nevelés több mint tudásgyarapodás
- a társadalom evangelizációjára készít fel
- egyházi (közösségben, összhangban)
- organikus és szisztematikus

A FK „felnőtt” katekézis, vagyis:

- ✓ egy tágabb pasztorális terv részeként szerves kapcsolat a többi egyházi alaptevékenységgel
- ✓ kamatoztatva személyes karizmájukat kivegyék részüket a ker. közösség küldetésének teljességéből
- ✓ felelősségvállalás a felnőttkorban valósul meg a legteljesebben
- ✓ módszereiben alkalmazkodik a résztvevőkhöz

MOTIVÁCIÓK A FK-BEN

„Motiváció alatt azt az erőt értjük, ami felszabadítja és irányítja az ember energiáit egy cél elérésére (pl. egy ismeret elsajátítása, magatartásváltoztatás, egy képesség megszerzése, stb.).”

Az érdeklődés felkeltése

- a) a katekézis felelősei számára
- b) a résztvevők számára

A felnőttek motiváltságának sokfélesége

- ❖ Sokan *nincsenek motiválva*, hogy hitükben elmélyüljenek (elsőáldozásra ill. bérmálkozásra készülő gyerekek szüleinek „kötelező”) ⇒ türelemmel és tapintattal, egyenrangú viszonyban tisztázni
- ❖ *Kissé motiváltak*: egyéni és felszínes célok vezetnek (támaszt keres a közösségben, keresztény házastársat keres magának, stb.) ⇒ valódi, hiteles motiváció: a hitelmélyítés utáni igény
- ❖ *Erős motivációjúak*: megtalálták a nekik megfelelő formájú katekézist

Felnőtt embert motiválása:

1. felébreszteni benne a növekedés igényét
2. belső igényére lehetséges pozitív választ találni

Néhány általános megjegyzés

- A motiváció *két szintje*:
 - i) elsődleges (benső) motiváció: alapvető irányultságból fakad
 - ii) másodlagos (külső) motiváció: erősíti, kiegészíti az elsődlegest
- Motiváló tényező, ha látja *gyakorlati hasznát, szükségességét*: aktuális, számára pillanatnyilag fontos kérdés (apaság/anyaság, gyermeknevelés, magány, stb.) ⇒ kateketikai programozás!
- Motiváló tényező, ha *konkrét problémát* kell megválaszolnia, feladatot megoldania (egzisztenciális, szakmai, szociális, nevelési, stb.); *azonnali* eredményét akarja látni ⇒ pragmatizmuson túl kell lépni
- A már jól képzettek inkább igénylik a továbbképzést
- A motiváció újraélesztése, megerősítése, újbóli tudatosítása
- A kimondott igények, motivációk mögött mélyebb kérdések, motivációk húzódnak meg ⇒ a bizalom légkörében felszínre hozni a személyes igényeket

MOTIVÁLÓ TÉNYEZŐK KÜLÖNFÉLE NÉZŐPONTOKBÓL

Szocio-kulturális motivációk

- új társadalmi helyzetben élünk: gyorsuló módon változik, a tömegtájékoztatási eszközök manipulációja miatt értékzavar keletkezik
⇒ szükség van szilárd keresztény identitás kialakítására;
- egyre több szabadideje van, főleg az időseknek
⇒ tartalmas szabadidőtöltés;
- fiatalok és felnőttek közötti generációs szakadék növekedése ugyanakkor a gyermekek vallási neveléséért felelősséget érez
⇒ folyamatos önformálás

Pszichológiai és antropológiai motivációk

Régen a felnőttet kész személyiségnek tartották (statikus felfogás)

Manapság a felnőttkor dinamikus jellegéről beszélnek, vagyis nem megszerzett, elért állapot, hanem haláláig változhat, fejlődhet, tökéletesedhet.

A felnőttkori dinamikus fejlődés nem egyenletesen felfelé ívelő folyamat: a szakaszokat krízisidőszakok választják el egymástól.

Minden szakasz új kihívásokkal szembesíti a felnőttet, új kérdéseket vet fel, és feladatokat ró rá, ezért új képességeket kíván tőle.

⇒ a FK az új kihívások, élethelyzetek keresztény megválaszolásában segít.

Teológiai-pasztorális motivációk

Motivációk az egyes kereszténnyel kapcsolatban

- A felnőtt képes tudatos, határozott választ adni a felmerülő kérdésekre, a legteljesebb módon tudja „inkarnálni” hitét a hétköznapi életben, hatékonyan hirdeti az evangéliumot az adott környezetében.
- A hit szempontjából is „beteljesületlen”, az egyre érettebb hitre szüntelen törekszik.
- A hit krízisének okai:
 1. a gyermekkori katekézis elégtelen a felnőttkori problémák, kihívások megoldására;
 2. „mit jelent a mai világban kereszténynek lenni?” – szilárd identitás nélkül megválaszolhatatlan;
 3. következtelen életmód („tudathasadás”): mást vallanak és másképp élnek, vagyis hitüket nem integrálták;
 4. egyházhoz-tartozásuk van krízisben (háttér-ok: vallási szubjektivizmus és individualizmus, a lelkiismereti szabadság helytelen értelmezése, lelkipásztori gyakorlat torzulásai).

Motivációk az egyházi közösséggel kapcsolatban

- A „közösség és szolgálat” egyházmodell megvalósításához túl kell haladni két meglévő állapotot:
 1. klerikális monopolizmus (kizárólag a pap kezében összpontosul)
 2. pasztorális infantilizmus
 - a. elsődleges a gyermekpasztoráció
 - b. felnőttet is gyermekként kezel
- Felelősségvállalásra, missziós szemléletre nevelés.
- A fiatal nemzedék formálása miatt is fontos a hiteles felnőtt példakép.

A magyar egyházi helyzetből adódó motiváló tényezők

- A megkeresztelt felnőttek nagy részének nincs kapcsolata az egyházzal: jelentős fokú vallási műveletlenség
 - ⇒ megkereszteltek újraevangelizálása
 - ⇒ az érdeklődők az élő hittel és az egyházzal való megismertetése.
- Torz egyházkép gyökerei a történelmi helyzetben találhatóak („a pap az egyház”, „a vallás magánügy”, „sekrestye-kereszténység”, „ne politizálj”)
 - ⇒ a missziós küldetés teljesítéséhez dialóguskészség kialakítása, a világi intézményekkel való együttműködés.
- A katekézis messzemenően gyermekekre irányul; a fiatalok és felnőttek kiszorulnak a plébániai életből.
- A felnőtteken keresztül lehetne a gyermekekre is hatni.
- A hagyományos, keresztény értékek szerinti családok stabilabbak.
- Élő plébániaközösségek csak felnőttek magjából alakítható ki.
- Keresztény identitás-formálás (más világnézetek hatásával szemben).
- Mai, „paphiányos” korban kiegészítő szolgálatra is vállalkozhatnak.

A FELNŐTTKOR JELLEMZÉSE

A FK megfelelő végzésének feltétele a résztvevők alapos ismerete (vö. kateketikai terv kiindulópontja a helyzetfelmérés és helyzetelemzés).

A FELNŐTT EMBERI ÉS LELKI FEJLŐDÉSE

A felnőtt sosem „kész”, érett személyiség
(biológiai-, pszichológiai-, szociális-, kulturális-, vallási dimenzió változásai)

Nem lineárisan, egyenletesen változó életszakasz,
hanem a rövidebb-hosszabb egyensúlyi szakaszokat krízisidőszakok tagolják.

Harmonikus állapot: kapcsolatai, elkötelezettségei, munkája, életmódja „helyén van”.

Krízis: az eddigiekkel elégedetlen

⇒ megszenvedett időszak: újragondolás, új látásmód megszerzése, megtérés
önmagában semleges: pozitív vagy negatív aszerint, miként jövünk ki belőle.

Fontos a kihívások tudatos felvállalása, az életadta kérdések tudatos megválaszolása.

A fejlődés (visszaesés, stagnálás) mindenkinél egyéni.

Első szakasz: a fiatal felnőttkor (25/30 – 45 éves kor)

Lépésről-lépésre egyre függetlenebb (anyagiak, érzelmi szálak, szociális viszonyok,
személyes életcélok megfogalmazása)

Új helyzet ⇒ új élmények

1. Intimitás keresése

A fiatal a személyes identitását keresi

↔ a felnőtt a másokkal való bensőséges, őszinte kapcsolatra törekszik

Az adni és kapni tudás művészete

Ellentétes tendencia az elszigetelődés (fontos az egyensúly megtalálása!)

Az intimitás helyei: a barátság, a házasság, az együttműködés
(közös jellemző: kölcsönösség)

2. Tervezés, a jövő megálmodásának képessége

Megálmodja (utópisztikus) önmagát, jövőjét, szűkebb és tágabb környezetét.

A reális elképzelések hajtómotorként hatnak;

Az átmeneti és krízisidőszakokban az álmok a realitás fele módosulnak.

Végérvényesen elkötelezi magát valamely élethivatás mellett.

3. A vallási kétely

Hit ↔ tudomány, evangéliumi élet ↔ egyházi intézmények következetlensége

Végérvényesen elhagyja a gyermeki hitet, kritikusan felülvizsgálja, szeretné újra alapozni, hogy amiben hisz, az ésszerű, indokolható és következetesen élhető legyen.

4. *Lelkipásztori feladatok*

- A FK ideális közeget biztosít a hit kritikai felülvizsgálatára.
- Meghívni az IO-nak tudatos építésére (együttes tervezés + közös cselekvés) „közösség és szolgálat” egyházmodell megvalósítása a plébánián.
- Hiteles példák felmutatása.
- Alkalmas katekézis-témák kiválasztása: (család, házasság, anyaság/apaság, válás, abortusz, a gyermekek vallásos nevelésének problémái, szentségek vételére nevelés, hivatás, munka, szociális, ts-i szerepvállalás jelentősége, hit és politika, igazságosság, béke, ökológia, részvétel a kultúrában, stb.)

Második szakasz: az érett felnőttkor (45–65 év)

Jellemző:

- Stabilitás megszerzése (család helyzete, munka, ts-i szerepek).
- Fizikailag: teljesítmény-csökkenés, érzékszervek gyengülése.
- Realitásérzék: látja a szakadékot az álom és valóság, terv és megvalósított dolgok között.

1. *Személyes hatalom*

Tanult ismeretei + személyes képességei + tapasztalat ⇒ szakértelem

A munkában eltöltött évek, vagy családi élet (házastársi kapcsolat, gyereknevelés)

Tekintélyi pozíció ⇒ biztonságot ad

⇒ hajtóerő, hogy kamatoztassa, másoknak továbbadja.

2. *Másokért élni*

Önös érdekek ⇔ önzetlenség: visszajelzések megerősítik, hogy érdemes másokért

Termékenység korszaka (minden területen megnyilvánul: családi élet, nevelés, munka, egyházi vagy tágabb ts-i közegben való elköteleződés).

Felelősség (szerető gondoskodás) gyakorlása mindazért, amit az ember alkotott.

Távolságvétel, vagyis nem köti magához a rábízottakat.

3. *Visszatérés a benső értékekhez*

Újraértékeli lehetőségeit, igényeit, eddigi életútját és jövőjét: „Mire vagyok még képes az életben?”, „Mire van még lehetőségem?”, „Mi az, ami igazán fontos az életemben?”, „Hol találom meg a további boldogságom?”

Van, akit e reflexió félelemmel tölt el ⇒ házassági, hivatásbeli krízis, gyökeres irányváltások az életben.

Pozitív kilábalás feltétele: kiegyensúlyozott személyiség, nagyfokú tudatosság

Nagy létkérdések ⇒ szembesülés a vallás értékeivel, visszatérés a vallásgyakorlathoz

Menekülés a reflexió elől:

- szórakozás
- aktivizmus (amely a kimerülésbe sodor)
- depresszió

Vallásosság elmélyül, amennyiben reálisabban látja lehetőségeit, de korlátjait is felismeri, hogy a valóság nagyobb és bonyolultabb

⇒ korábbi racionális hite integrálni tudja a korlátokat, az ellentmondást: misztérium!

Kialakul a bizalmi hit, amit a nagyobb alázat, nyitottság és befogadás jellemez.

4. *Lelkipásztori feladatok*

- Felelősségteljes feladathoz engedni őket a plébánián
- Alkalmas katekézis-témák megválasztása (élet értelmének keresése, főbb hit-igazságok, a liturgia felfedezése és megélése, az egyházi diakónia gyakorlása)

Harmadik szakasz: idős felnőttkor (65 év felett)

Fokozatosan szembe kell nézni:

- az egészségi állapot romlásával,
- a nyugdíjba vonulással,
- a magánnyal,

⇒ különféle eddigi szerepekről való kényszerű lemondás: férj/feleség, apa/anya, főnök/beosztott

1. *Egzisztenciális kérdések*

Újrafogalmazza identitását, tisztázza, hogy a lemondások, veszteségek közepette „Ki vagyok?”, „Hol a helyem?”, „Mi a szerepem még az életben?”, „Mi az értelme így az életemnek?”

Kiengesztelődés a múlt pozitív és negatív emlékeivel.

⇒ bölcsesség (megbékélt életszemlélet) ⇔ reményvesztettség (keserű kritika)

2. *A vallásosság fejlődése*

A megfosztottság tapasztalata előmozdítja annak felismerését, ami igazán maradandó *kenosis* (Fil 2,7): a dolgoktól való függetlenség ⇒ Isten ingyenes, feltétlen szeretete

Semmi sem változtathatatlan: a múltat és jelent Isten kezébe letéve lehetséges a megbékélés.

3. *Lelkipásztori feladatok*

- Helyet biztosítani, ahol elmesélhetik életüket, egymás sebeit gyógyíthatják, támaszt nyújthatnak;
- Katekézis-téma: Isten feltétlen szeretete, megbocsátó jósága, a szabadidő hasznos fölhasználása, felkészülés a halálra, szenvedés, betegség, magány, a közösség életében való részvétel lehetőségei, stb.
- Helyük a keresztény közösségben: a fiatalabb nemzedék előtt tanúságtevők.

A HITBELI TANULÁS, NÖVEKEDÉS FELNŐTTKORI MÓDJA

Az ismeretek beépüljenek a felnőtt személyiségébe, formálják belső meggyőződését

Mentális struktúra, előzetes ismeretek, meglévő hit
személyes élettörténet

belső, érzelmi viszonyulás

⇒ befolyásolja irányultságát, motivációit, konkrét cselekedeteit

Törekszik

- egyensúlyra, harmóniára;
- a belső konfliktusok csökkentésére, a feszültség feloldására

Kateketikai vonatkozások

Katekéta feladata

1. elbizonytalanítson (segítsen a disszonancia felismerésben):
 - nincs összhang az ő hite és az evangéliumi hit között
 - biztosnak vélt meggyőződése nem következetes
2. stabilizáljon (sugallja a megbillent egyensúlyú hit, meggyőződés újrafogalmazását)
 - körülmények biztosítása: ismeretek megszerzése
 - előítéletek fölszámolása: nevelő hatású élmények megtapasztalása

A tanulás, elsajátítás egyéb sajátosságai a felnőttkorban

- ❖ A fizikai és pszichikai képességek fokozatos gyengülése

Érzékszervek gyengülnek

Megjegyzni

- a hallottak 20%-át,
- a látottak 30%-ét,
- a látott és hallott dolgok 50%-át
- a látott, hallott és megvitatott információk 70%-át
- 90%-át annak, amit maga kutat és fogalmaz meg, előzetes ismereteibe integrál

A gyorsan elmondott szöveg jelentős része „elvész” ⇒ frusztráció, zavartság, kényelmetlenség érzése

- ❖ A felnőtt lassúbb nem csak az információ befogadásában, hanem a tanulásban is

⇒ kiscsoportos feladatok elvégzésére elegendő időt hagyni!

- ❖ A felnőttnek az idő egyre értékesebb, ezért szereti munkájának azonnali eredményét látni
azonnal alkalmazható „receptet” vár problémái megoldására
- ❖ A felnőttnek fontos, hogy tudatosan részt vegyen saját formálásában
⇒ vonjuk be a célok megfogalmazásába, a témák, módszerek eldöntésébe
katekézis a felnőtteknek helyett a felnőttekkel (elsősorban nem címzettek, hanem résztvevők)
- ❖ A felnőtt gyakran elrejtí érzelmét annak ellenére, hogy valójában nagyon érzékeny
⇒ fontos a biztonságos, tapintatos légkör kialakítása
- ❖ A felnőtt újat tanul, beépít személyiségébe a saját tapasztalatából kiindulva
⇒ fontos, hogy a konkrét személy meggyőződését, tapasztalatait, látásmódját alapul vegyük
- ❖ A tartalmi részeket könnyebben befogadja, ha a megfogalmazott célok a kezdeti disszonancia áthidalására irányulnak
⇒ a kitűzött célok a helyzetelemzésen alapuljanak
- ❖ Tanulása eredményes, ha a tárgyalt tartalmi részek már meglévő, birtokolt értékek köré csoportosulnak
⇒ amihez hozzá tud szólni, amiről van tapasztalata, véleménye

CÉLKITŰZÉSEK A FK-BEN

A célkitűzések a konkrét megvalósításnak irányt szabnak.

Kiválasztásuk több tényezőtől függ:

- résztvevők helyzete: igények, kérdések, problémák, képességek
- az adott hely szocio-kulturális és pasztorális viszonyai: család, ts-i környezet, hit, közösség
- konkrét lehetőségek: rendelkezésre álló személyi és anyagi föltételek
- a katekézis fő célkitűzése

Minden korosztály katekézisének fő célkitűzései:

1. a megtérés: gyökeres elkötelezettség a krisztusi életforma mellett
2. a hitnek, mint alapmagatartásnak elmélyítése az imádságos-liturgikus életen, vmint az erkölcsi magatartáson keresztül
3. a keresztény üzenet ismeretének elmélyítése: a hit tartalmi része
4. a keresztény szellemű felelősségvállalás az egyházban és a társadalomban a karizmáknak megfelelően

A FK fő feladatai (KÁD 175; MKD 41-42)

- i. a krisztusi lelkület kialakítása és elmélyítése
- ii. nevelni a jelenkori ts és kultúra értékeinek kritikus szemlélésre a hit fényében
- iii. tisztázni a kimondottan mai vallási és erkölcsi kérdéseket (közerkölcs, szociális igazságosság, munka és erkölcs, adózás, az új nemzedékek nevelése, stb.)
- iv. világosan megmutatni a kapcsolatot a világban és az egyházban vállalt szerep, elköteleződés között (pl. egyház szociális tanítása)
- v. egyházon belüli és kívüli felelősségvállalásra nevelni,
- vi. a hit racionális megalapozása,
- vii. bemutatni, hogy az evangéliumi élet az ember kiteljesedéséhez vezet, az üzenet a legalapvetőbb kérdéseire adott válasz

Összegezve:

- érett egyéni hitre nevelés,
- a keresztény közösség formálása,
- ideális egyházkép kialakítása.

A FK egyes formái – pl. a katekumenátus – a fenti célok közül többet is felvállalnak, amelyeket meghatározott, egymásra építkező lépésekben, szakaszokban igyekeznek elérni.

A TARTALMI RÉSZEK KIVÁLASZTÁSA

Nem öncélú, hanem a kitűzött kateketikai célok elérését szolgálja.

Kritériumok:

- A célok szolgálata: amely segíti a résztvevőket a közvetlen, a köztes és a távlati célok elérésében;
- Rendelkezésre álló idő: hány alkalmat tudunk az adott témára fordítani?
- Milyen képességekkel rendelkezik az adott korosztályú csoport?
- Aktuális kérdések kiválasztásával a motiváció is megoldódik;
- A hit központi üzenetét célozza (az igazságok hierarchiája!)

Források:

- ✓ Szentírás
 - konkordancia: név- és tárgymutatók
 - Biblikus Teológiai Szótár
- ✓ Egyházi hagyomány
 - egyházatyák írásai
 - a liturgia imádságai, szimbólumai
 - teológusok, lelki írók
- ✓ Kultúra, mindennapi élet
 - értékek beépítése
 - tudatos kritika
 - személyes, megélt hittapasztalat megosztása
- ✓ Katekizmusok
 - Összeállításának kritériumai:
 - teljesség,
 - rendszeresség,
 - az igazságok aktualitásának hangsúlyozása,
 - a hit különféle nyelvezetének alkalmazása
 - KEK mint viszonyítási pont
 - inkulturált katekizmusok pl. *Az igazság megszabadít benneteket*, (Don Bosco kiadó, Bp. 2000).
 - hármass felosztású:
 1. „Urunk, JKr által”
 2. „A Szentlélek egységében”
 3. „Hozzád, mindenható Atyánk”

A MÓDSZEREK KIVÁLASZTÁSA

A kateketikai programkészítés három alappillére:

1. célok megfogalmazása
2. tartalmi részek kiválasztása
3. megfelelő módszer kialakítása

ALAPVETŐ PEDAGÓGIAI SZEMPONTOK A FK-BEN

A *folyamatos képzés* az alapképzés kibontását, elmélyítését szolgálja.

Az élet fordulópontjain, nehéz időszakokban adott lehetőség

Nem ismeretek közvetítése, mint inkább a tanulási képesség kifejlesztése;

Nem informálás, hanem megtanítani a források használatára.

Hangsúlyeltolódás:

- a tartalmi részektől a gondolkodásmódra,
- a szintézis- és kritikai érzékre,
- a nagy viszonyítási pontokra

GYAKORLATI KÖVETKEZMÉNYEK A KATEKETIKAI PROGRAMKÉSZÍTÉS BEN

A katekéta

- javaslata legyen világos és konkrét
- ismertesse motivációit:
 - miért éppen ezeket a célokat fogalmazta meg,
 - miért éppen ezeket a témákat jelölte meg.
- programjavaslata legyen nyitott utólagos változtatásokra:
 - összeegyeztethető a valós lehetőségekkel;
 - résztvevők felmerülő igényei, kérdései

A konkrét itinerárium részleteit maguk a résztvevők fogalmazzák meg a katekéta segítségével:

- tudatosítják saját hitbeli helyzetüket \Leftrightarrow ideális keresztény alakjának felvázolása
 \Rightarrow maguk ismerjék fel a továbbképzés szükségességét;
- az itinerárium céljainak megfogalmazása hosszabb és rövidebb távon;
- a megfelelő tartalmi részek, módszerek, nevelő hatású alkalmak, tapasztalatok keresése az egyház alapfunkciói szerint
 \Rightarrow tudatos elköteleződés és felelősségvállalás!
- A köztes célokhoz vezető szakaszok végén együtt elvégezni a kiértékelést.

A foglalkozások fölépítése a FK során. Egy lehetséges modell lépései

➤ **Kivetítés (projekció) szakasza**

Célja, hogy a résztvevők kifejezzék meglévő hittapasztalatukat, elképzeléseiket, benyomásaikat, előítéleteiket stb. a szóban forgó témával vagy szentírási szakasszal kapcsolatban, hogy tudatosítsák, mi az ő hitük az adott kérdést illetően.

1. Megfelelő légkör, hangulat és érdeklődés megteremtése
2. „Mit mond neked személy szerint ez a téma?”, „Mi a véleményed róla?”, „Milyen élmények fűződnek hozzá?”, „Milyen kérdéseket, kétségeket, elvárásokat stb. támaszt benned?”
 - *Téma* (pl. egyház, szentségek, erkölcs, felelősség, stb.)
 - *Szöveg* (pl. bibliai, tanítóhivatali, liturgikus, stb.)

= egyéni felfogások, látásmódok kinyilvánítása

- ⇒ nézetazonosságok és látásmódbeli különbségek fölfedezése
- ⇒ segít relativizálni saját álláspontját,
- ⇒ nyitottá tesz az egyént felülmúló igazság keresésére.

Legyen világos, hogy mi az, amit összevetünk az evangéliumi hittel!

Gyakorlati szempontok:

- célszerű jól látható módon rögzíteni,
- véleményeket, kérdéseket, meglátásokat feljegyezni;
- a foglalkozás egész ideje alatt látható helyen hagyni, hogy utalni lehessen rá.
- meglássa és megláttassa a kérdések mögött rejlő igazi, mély központi problémát

➤ **Elemzés (analízis) szakasza**

Téma vagy szöveg *objektív módon* való elemzése (kommentár, segédkönyv, hang- ill. képanyag, meghívott szakértő, katekéta előadása, valamelyik csoporttag felkészülése)

Biztos viszonyítási pont a személyes hit igazítására, módosítására

Gyakorlati szempontok:

- a katekéta rendelkezésre bocsássa az eszközöket
- az elemzés szakaszának eredményeit látható módon összegezze

➤ **Aktualizáció szakasza**

A résztvevők kifejezik , amit a téma adott nekik („interiorizáció”),
ami változásra, átalakulásra, megtérésre hívja őket életükben.

(pedagógiai felismerés: A felnőtt amilyen mértékben kifejezi meggyőződését szavakkal, tettekkel, gesztusokkal, annyira lesznek sajátjáé.)

1. *összevetik* a projekció szakaszában megfogalmazottakat az elemzés eredményével;
2. *kifejezik*, megfogalmazzák megváltozott meggyőződésüket;
3. *döntést hoznak* életükkel kapcsolatban: konkrét elhatározások
4. az új identitást *megünneplik* valamilyen formában (pl. rövid imádság, ének, tánc, képmeditáció, stb.)
(pedagógiai felismerés: Amit az ember megünnepel, szimbolikus jelekkel, gesztusokkal kifejez, az teljesebben válik személyisége részévé)

A FK FORMÁI, MODELLEK

Terminológiai tisztázás

❖ *Evangelizáció*

- szűkebb értelemben a kérygma hirdetése, vagyis az első evangelizáció tevékenysége a nemhívók felé
- tágabban: Isten szava szolgálata (első igehirdetés, katekézis, igeliturgia, szentbeszéd, teológiai reflexió, stb.)
- legtágabb értelemben az evangélium hirdetését és tanúsítását jelenti mindazon keresztül, amit az egyház közössége tesz, mond, és ami (a katekézis ennek egy mozzanata, eleme)

❖ *Keresztény iniciáció és katekumenátus*

= a meghalt és föltámadt Úr életébe való belenövés;

megelőzi egy hosszú előkészületi idő (katekumenátus, aminek része a katekézis), megvalósul a három beavató szentségben való részesedéssel.

❖ *Keresztény formáció (képzés)*

- lelkipásztori munkatársak képzése
- teológiai képzés
- FK

= A képzés célja, hogy valamire felkészítsen ⇔ a katekézis a személyiség egészét formálja.

❖ *Keresztény nevelés*

= az egyén kibontakoztatása személyiségének minden dimenziójában (kulturális, társadalmi vonatkozások)

❖ *Teológiai oktatás*

= a kinyilatkoztatás jobb megértése és ismerete (hangsúly az ismeretátadáson, az értelmi reflexión van) ⇔ a katekézis: a hit közvetítése, elmélyítése

❖ *Felnőttek katekézise*

(ld. mikor „igazi” és mikor „felnőtt” egy katekézis?)

A FK FORMÁINAK CSOPORTOSÍTÁSA

Lehetséges különböző kritériumok alapján:

- ✓ Célok szerint:
 - hitismeret mélyítése,
 - megtérés előmozdítása
 - egyházi vagy társadalmi felelősségvállalásra nevelés
- ✓ A résztvevők helyzetének megfelelően:
 - alkalmi
 - iniciációs
 - hitet folyamatosan mélyítő
 - hitet újraalapozó
- ✓ Pedagógiai modellek alapján:
 - tanító-előadó
 - közösségi

A csoportosítás első kritériuma:
kapcsolat a különféle egyházi alapfunkciókkal

❖ *Liturgikus katekézis formái*

Liturgikus ünnepekhez kapcsolódóan:

- az egyházi év ünnepein (szentmise)
- egyéb ünnepek, liturgikus események alkalmával (pl. házasságkötés, temetés)

A keresztény iniciációval kapcsolatos FK:

- felnőttek, akik a szentségek vételére készülnek
- gyermekeik szentségi felkészülésében érintett felnőttek

A népi vallásosság megnyilvánulási formáival kapcsolatos FK:

- zarándoklat, búcsú, stb. – alkalmi FK

❖ *A FK formái a martyria feladatkörével kapcsolatban*

- első evangelizáció
célja a missziós igehirdetés a hittől távolélők számára
hithirdetés + tanúságtétel (egyéni és közösségi)
- FK a szó legszorosabb értelmében
átgondolt kateketikai programkészítés eredménye
kurzusok, szemináriumok, bibliacsoporthok
plébániák, szerzetesközösségek, lelkiségi mozgalmak keretében

- Felnőttek vallási képzésének formái
teológiai tanfolyamok, lp-i munkatársképzők, katekétaképzők, stb.
- FK a tömegkommunikációs eszközökön keresztül
könyvek, folyóiratok, filmek, zenék, TV, rádió, világháló, színház, stb.

❖ ***A FK formái a koinonia szempontjából***

- Megújulási mozgalmak
céljuk a hit újrafelfedezése
- Hagyományos egyházi közösség újraélesztése
a plébánia mint „közösségek közössége”
- Családi, házasoknak szóló FK

❖ ***A FK formái a diakóniával való kapcsolat szempontjából***

Világszerte megnövekedett az érzékenység a szociális kérdésekkel kapcsolatban.

⇒ megmutatkozik az egyház szociális tanításában

- szolidaritás
 - a teljes ember fejlődésének előmozdítása
 - a ts igazságosabb irányban történő formálása
 - életkörülmények javítása
- a) a FK egy nevelési folyamaton belül (pl. írástudatlanság felszámolása, szegény népek szellemi, gazdasági felemelése)
- b) a FK szociális és politikai tevékenységen belül (a felelősség tudatosítása)

A fentiek csoportosíthatók:

1. FK „ad extra”, vagyis az egyház peremén ill. attól távol levőket kívánja megszólítani
2. FK „ad intra”, vagyis hit elmélyítése

vagy:

- a) FK a szó szoros értelmében
- b) FK, amely egy átfogóbb lp.-i terv és tevékenység része,

A csoportosítás második kritériuma:

FK-formák a kateketikai tevékenység természete szerint

❖ ***„Tanítás” típusú FK***

előtérben a hit kognitív dimenziója, az ismeretátadás

❖ „Iniciáció” illetve „re-iniciáció” típusú FK

céljainak és módszereinek kiválasztása a katekumenátus ősi intézménye szerint jelentős szerepet kap az első evangelizáció, a kérügmaticus igehirdetés hangsúlyos:

- ✓ a hit érzelmi dimenziójának ápolása,
- ✓ a megtérés,
- ✓ az evangéliumi élet, mint alapmagatartás kialakítása

cél:

- egyéni szinten: a megtérés, a hit újrafelfedezése és újrafogalmazása
- közösségileg: a közösség és szolgálat egyházmodell megvalósítása

foglalkozás mód:

- csoportos, tevékeny
- globális nevelés: tapasztalatot szereznek az egyház mind a 4 alapfunkciójában

❖ „Nevelés” típusú FK

középpont: a hit operatív dimenziója

Evangéliumi szellemű cselekvésre, egyházi és ts.-i szintű elköteleződésre nevel.

A FK NÉHÁNY MODELLJÉNEK LEÍRÁSA

A jelenlegi hazai lelkipásztori helyzetben hangsúlyt kellene fektetni az alábbiakra:

- FK, ami a *plébániai élet megújítását* célozza;
- FK, ami lehetőséget ad a hitüket gyakorlóknak *hitük további mélyítésére*;
- FK, aminek keretén belül a *beavató szentségek vételére készülőkben* kialakul a szilárd, keresztény identitás, és keresztény közösségük aktív tagjai lesznek;
- FK, ami lehetőséget ad a hajdan *megkeresztelt, de hitüket nem gyakorlók* számára, hogy tisztázzák hittel kapcsolatos kérdéseiket, és visszatérjenek istenkapcsolatuk megéléséhez, egy közösség aktív tagjaként;
- FK, ami a *szentségek vételére készülő gyermekek szüleinek* ad lehetőséget arra, hogy tisztázzák és megszilárdítsák keresztény identitásukat, ami alapfeltétele gyermekeik sikeres vallási nevelésének;
- Lelkipásztori képzés, ami az égető paphiány miatt szükségessé vált *helyettesítő lelkipásztori szolgálatok* betöltésre készíti fel a világi hívők egy részét;
- FK, ami a *házasokat, illetve házasságra készülöket* érint.

A katekumenátus

1972. január 6-tól érvényben van az *Ordo Initiationis Christianae Adultorum* (OICA): visszaállítja a katekumenátus intézményét.

1974-ben Mo-on a „Teológiatanárok konferenciája” tárgyalta róla.

1999: a *Felnőttek katekumenátusa* (FK) a magyar viszonyokra alkalmazott hivatalos változat.

1. prekatekumenátus (max. 1 év):

- i. első evangelizáció időszaka
- ii. kapcsolatfelvétel ill. ismerkedés
- iii. bemutatni a közösségnek
- iv. némi imatapasztalat, alapvető hitismeret
- v. az életváltoztatás határozott szándékának kinyilvánításáig

2. katekumenátus (min. 1 év):

- i. befogadás szertartása: felvétel a katekumenek sorába (bejegyzés a hitjelöltek anyakönyve)
- ii. megtérés elmélyítése
- iii. alapvető hitismeretek elsajátítása
- iv. tanítványság
- v. beilleszkedés az egyház közösségébe

3. lelki tisztulás, megvilágosodás (nagyböjti időszak):

- i. kiválasztás szertartása (*electio*)
- ii. elmélkedés, ima, bűnbánat, önmegtagadás, szeretetgyakorlatok
- iii. hitük megvizsgálása (*skrutínium*)
- iv. a hitvallás és az Úr imája szövegének átadása (*tradíció*)
- v. imádság a gonosz lélek hatalmának megtöréséért (*exorcizmus*)
- vi. bűnbánati liturgia
- vii. a hit megvallása (*reddíció*)
- viii. a beavató szentségek vétele húsvét vigíliáján

4. műsztagógia (húsvéti időszak):

- i. az evangéliumi életstílus, a szentségekhez járulás begyakorlása
- ii. a keresztszülő támogassa a neofitát
- iii. felelősségvállalás az egyházban
- iv. bekapcsolódás egy kisközösség életébe

Összejövétel az egyéves évfordulón, hogy lelkiéletbeli tapasztalataikat megosszák.

A hatékony katekumenátus folyamatának egyik eleme a katekézis, amelynek főbb vonásai:

- felnőtt stílusú: figyelembe veszi az életkori sajátosságokat, kérdéseiket, és azokra igyekszik keresztény választ adni;
- főként a prekatekumenátus időszakára jellemző az első evangelizáció, a vallási alapkérdések felszínre hozása;
- figyelembe veszi a résztvevők egyéni ritmusát: nem az ismeretanyag mennyisége a döntő, hanem a hit központi kérdéseinek elmélyítése;
- fontos a hitbeli döntés: az élet értelmének keresése, a hit és élet integrációja;
- tartalmi részek kiválasztása: szentírás mint alapforrás;
- ideális helye a csoport, amely a tágabb egyházi közösségbe ágyazódik; csoport, amely tanúságot tesz, befogad és segít a beilleszkedésben;
- liturgikus katekézis: kihasználja a szimbólumok, rítusok, ünneplés személyiségformáló erejét;
- új típusú katekéta: személyes vezető, tanúságtevő, aki élettapasztalatot ad át.

Célszerű a katekumenek számára új csoportot indítani.

A FK mint re-iniciáció

A megkeresztelt felnőttek újrakezdő katekézise:

- ❖ kiegészíteni a gyermekkori hitismereteket
- ❖ újraalapozni a keresztény identitást (kulturális és vallási pluralizmus!)
 - céljait és menetét tekintve katekumenális ihletésű:
 - megtérés
 - megszabadulás a nem-keresztény élet- és gondolkodásmódtól
 - az evangélium fényében újraépítkezés
 - felelősségvállalás az egyházban, a világban
 - jellemzi az erőteljes közösségi jelleg (koinonia):
 - testvériség megélése, megosztás, aktív részvétel, a tagok közötti szolidaritás megélése
⇒ egyháziasság
 - társadalmi szintű elkötelezettség fontossága!

A re-iniciációs jellegű FK lehetséges **irányvonala** (köztes célok, szakaszok):

1. A résztvevők élete, problémái
 - a. félelmek, korlátok, remények, elvárások
 - b. mi teszi értékessé az életet?
 - c. alapvető létkérdések
2. Túljutni az előítéleteken (érdektelenség, becsmérlés, stb.)
3. JKr személye (élete, halála, föltámadása és mindezek jelentősége)
4. Az örömhír életre váltása (közösségi ima, szolgálatok)
5. Saját nyelvezetükkel megfogalmazni, kifejezni a megélt keresztény örömhírt.

Egy **kipróbált kateketikai terv** (a 80-as évek, Bilbao-i egyházmegye)

Célok:

- krisztuskövetés, megtérés, életstílus-változtatás
- a hit közösségi megélése
- elköteleződés IO-nak megélésére (szegények, kitaszítottak szolgálata)
- a keresztény hit átfogó és korszerű megismerése

Szerkezete (4-5 év hetente másfél óra):

1) Prekatekézis

Missziós fázis: emberi kérdésektől eljutni a vallási alapkérdésig

Saját magukban megtapasztalt korlátok (bűn, halál)

Liturgikus ünnepléssel zárul.

2) Katekézis

a. Biblikus rész (ósz-i üdvtörténet)

b. Krisztocentrikus rész (úsz-i üdvtörténet)

c. Egyházi tanúságtevő rész (egyháztörténeti üdvtörténet)
célja az egyháztudat és a szentségi élet előmozdítása,
személyes karizma, szolgálat felfedezése, begyakorlása.

3) Közösségi-lelkiségi szakasz

Beépülés a tágabb egyházi közösségbe

A plébániai élet megújítására készült tervekbe illeszkedő FK

A plébánia:

- ✓ A konkrét plébánia élete, felépítése tükröz egy sajátos egyházmodellt;
- ✓ Az a közeg, amely az egyetemes egyház megtapasztalásának konkrét helye;
- ✓ Benne az ember a keresztény élet teljességét élheti meg;
- ✓ Képviselőtestület és munkacsoportjai, korosztályi és lelkeségi csoportok;
- ✓ Az élő plébániai közösség a hiteles katekézis, a hit megélésének föltétele;

A tervezetek közös elemei:

- a megújulás a plébánia életének egészét célozza (egyházi alapfunkciók, személyi kategóriák);
- közösségépítés a kisközösségeken és azok hálózatán keresztül;
- szolgálatok és karizmák újraértékelése (segíteni életre hívni, teret adni bontakozásuknak);
- módszeres és hosszútávú lelkipásztori tervezés.

Veszélyei:

- merevség, rugalmatlanság;
- menekülés a vallásosság bensőséges szférájába;
- „elitizmus” ill. „parallel egyház”

A plébánia mint bázisközösségek közössége: (80-as évek, Catania-i egyházmegye)

Egyházkép:

- közösségi: intenzív személyes kapcsolatok
karizmák körüli csoportosulások, világi vezetők
- szolgáló: egyházi diakónia
- missziós: a „távoliak” megszólítása

Bázisközösségek: szentírás, eukarisztia, testvéri szolgálat

A terv megvalósításának lépései:

- A. a territórium felosztása pasztorális zónákra
- B. animátorok és koordinátorok kiválasztása és képzése
- C. bázisközösségek indítása a zónákban
- D. együttes tevékenység a többi csoporttal, a plébániához tartozó mozgalommal

FK a bázisközösségekben:

- a. Isten szava
- b. A területen élők szociális problémái

1. szakasz: „Jöjj!” (elhívás)

cél: felszabadulni és felszabadítani minden korlátozó tényezőtől
Isten szavának hallgatása (Mk ev., szentek meghívástörténete)
szociális elköteleződés a zónában élők iránt: megismerés

2. szakasz: „Kövess!” (megtérés)

cél: egoizmus fokozatos levetése, a jézusi életmód megélése
Isten szavának hallgatása (Mt ev., Kiv., próféták – megtérés, szeretet törvénye)
szociális elköteleződés: konkrét feladatok vállalása

3. szakasz: „Menj!” (küldetés)

Cél: felismerjék sajátos karizmájukat és azokat kamatoztassák
Isten szavának hallgatása (Lk–ApCsel, levelek, próféták és szentek – tanúságtevő küldetésük)
szociális elköteleződés: személyes karizmák kifejlesztése által tartós elköteleződés a közösség építésére.

Inkulturált:

- érthető, egyszerű nyelvezetet használ
- értékesíti a népi vallásosság nyújtotta lehetőségeket

A hetenkénti összejövetelek fölépítése:

- a) Isten szavának hallgatása (ld. „*Közös utunk a Bibliához*”)
- b) Szociális elköteleződés:
 - i. problémafelvetés
 - ii. csoportos kutatás
 - iii. konkrét tettek megszervezése

A biblikus katekézis lehetséges formái

A Szentírás a katekézis fő forrása és nem a célkitűzése!

Az aktualizáció, a lelki- és erkölcsi vonatkozások kibontása elengedhetetlen!

Vezérfonal lehet

- 1-1 bibliai könyv olvasása (üdv történeti kontextus)
- biblikus téma (BTSz)
- vasárnapi perikopák (liturgikus kontextus)

Katekézis a beavató szentségek vételére készülő gyermekek szülei számára

Gyakorlati tapasztalat, hogy

- bár sok az ellentmondásos elem (felszínes motivációk, megszokás, stb.)
- sokszor az egyetlen lehetőség a felnőttek megszólítására.

Családi háttér nélkül a plébániai katekézis kevésbé hatásos.

Problémák:

- o kötelező
- o legtöbbször csak az édesanyák
- o figyelmen kívül hagyják a szülők hitét, előítéletük
- o hibás módszer miatt passzivitás
- o hűvös légkör \Rightarrow nincs párbeszéd
- o néhány alkalmi találkozó fejlődési irány és folytatás nélkül

Célok:

Nemhívó szülők esetén újraevangelizáció:

- felébreszteni bennük a legalapvetőbb vallási kérdéseket
- felfedeztetni velük a keresztény örömhír lényegét (\Rightarrow megtérés)
- felfedeztetni velük a plébániát mint otthonukat
- segíteni, hogy hitbeli meggyőződésből kérjék a szentségeket
 - tudatosítani, hogy ők a gyermekeik elsődleges nevelői
 - segíteni, hogy felfedezzék a házastársi hivatás és lelkiség alapjait
 - tanúságtevő élet a családban, egyházban, ts.-ban.

Tartalmi részek:

A résztvevők hitbeli és emberi állapotának megfelelően

- ✓ a család mint közösség a nevelés elsődleges közege
- ✓ nevelési kérdések
- ✓ a házastársi szeretet mint szentség és jel
- ✓ a hit központi kérdései: Isten, Krisztus, egyház, keresztény élet, stb.
- ✓ a Szentírás főbb témái, az üdvtörténet központi eseményei
- ✓ szentségek (kiengesztelődés, eukarisztia, bérmálás) jelentősége a keresztény ember és család életében

Módszerek:

Nem kielégítő motiváció a kötelező jelleg.

Motiváció: Érzékenyek a nevelési kérdésekre, hiszen gyermekük jövőjéről van szó.
⇒ tudatosítani, hogy ez jó alkalom saját életük felülvizsgálatára, újra-felfedezésére;
személyes identitásának tudatos építése pozitívan hat gyermeke fejlődésére.

Kapjon szerepet a keresztény közösség több világi tagja:
házaspár, katekéta, pedagógus, stb.

Ideális közeg a csoport, ahol családias, testvéri légkörben tapasztalatcsere folyik.

Beiktatni plébánia-szintű közösségi alkalmakat (⇒ egyházhoz-tartozás tudata),
pl. közös ima a szentségek vételére készülőkért, bemutatásuk a közösségnek, családias
ünneplés a szentségek vétele után, stb.

Egy konkrét modell: a chilei „Catequesis familiar”

Határozat chilei püspöki kar, 70-es évek.

1. Az elsőáldozásra történő felkészítés ideje 2 év
2. a gyermekek elsőszámú katekétái maguk a szülők

A szülők csoportot alkotnak, és 2 éves katekézisen vesznek részt, melynek célja:

- ✓ evangelizáció, hogy felfedezzék az örömhírt ⇒ megtérjenek
- ✓ előmozdítani a szülők beépülését a plébánia életébe, aktív szerepvállalás
- ✓ ts-i szerepvállalásra nevelni, ami Kr-követésük következménye

vagyis globális katekézis:

teljes életmód- és szemléletváltástól → a Kr-ügyéért való elköteleződésig vezetni

Két szakasz:

1. családi közösség megújítása krisztusi életmód szerint
 - a. kapcsolatok (férj–feleség, szülő–gyermek) jobbítása
liturgikus ünnep: ÚSz átadása
 - b. JKr személye, tanítása, halála és föltámadása értelme a mi életünkben
 - c. a résztvevők kifejezik egymásnak, hogy mire hívja őket az evangélium
liturgia: bűnbocsánat szentsége
2. felnőttek egyházi és ts-i elkötelezettsége
 - a. előző év áttekintése
az újratalálkozás megünneplése
 - b. az egyház közösségi dimenziója:
melyek a jellemzői? hogyan tapasztalhatjuk meg?
egymással való kiengesztelődés ünneplése
 - c. közös szentírásolvasás, imádság, eukarisztia
szeretetlakoma ünneplés
 - d. testvéri szeretet kifele is irányul
 - e. karizmák megismerése és személyes fölfedezése
a személyes hivatás megünneplése

A csoportok kialakítása:

- szülők motiválása
- lakóhely szerint 12 fős csoportok kialakítása (sajátos helyzetben levő szülők: leányanyák, özvegyek, elváltak, stb.)

A hetenkénti katekézis-foglalkozások menete:

- a gyermekekkel végzett otthoni katekézis kiértékelése
- az aktuális téma
 - o bemutatása
 - o beszélgetés az életből vett esetről
 - o erre történő reflexió a Szentírás alapján
- gyakorlati útmutatások a gyermekekkel való otthoni katekézishez
- imádság

A *szülők* feladata, hogy a két foglalkozás közötti héten gyermekükkel otthon feldolgozzák a témát: egész család megtapasztalja a tanult és átímadkozott igazságot.

A *gyerekek* is – fiatal segítők vezetése mellett – hetente közösen ünneplik, amit otthon láttak, s azt feldolgozzák (ima, beszélgetés, színdarab, munka, stb.)

- Ünneplés minden szakasz végén (szülők és gyermekeik együtt).
- Kiértékelés évente többször (tartalmi és módszertani szempontból).

A két év elmúltával (⇒ a hit közösségi elmélyítése)

- a szülői kiscsoportok plébániai bázisközösségeket alkotnak,
- a gyerekek pedig ifjúsági csoportokat

Értékek és korlátok:

- hitüket öntudatosan élő szülők
- világi hivatások felvirágzása
- közösség és szolgálat egyházmodell megvalósítása
 - o nem minden társadalmi réteg
 - o gyakorlati nehézségek a csonkacsaládokban
 - o a katekézis szisztematikusságában hiányok

A KEKAKO (kérügma – karizma – koinónia) lelkipásztori terv

Az ősegyház sajátos evangelizációja az alábbi eseményekben gyökerezik:

KEKAKO	események	ApCsel
KO KA	Pünkösöd A hatalommal való evangelizáció kiindulópontja	2,1-13
KE	Péter és a Tizenegy (közösség) hirdetik az evangéliumot (kérügmát). – a Lélek kiáradásának célja az evangelizáció	2,14-40
KO	Megszületik a közösség – az evangelizáció első gyümölcse a közösség.	2,41-46
KA	Péter és János (közösség) meggyógyítja a bénát az Ékes-kapunál – az evangelizáció a Jézus nevében cselekedett jelekkel valósul meg.	3,1-10
KE	Az egész nép előtt hirdetik a kérügmát – a meggyógyított béna kitárja a kaput az evangelizáció előtt.	3,11-26
KO	5000-en térnek meg, és csatlakoznak a közösséghez – a hirdetett Ige magva kicsírázik és növeli a közösséget.	4,4
KA	Pétert és Jánost kérdőre vonják a gyógyítás jele miatt – a karizmák érdeklődést keltenek, amit az evangelizáció javára használnak	4,5-7
KE	Péter és János hirdetik a kérügmát a Főtanács előtt – a beteg gyógyulása evangelizációs lehetőségeket nyitott meg	4,8-12
KO	Az imádkozó közösség összejövetele, hogy bátorságot kérjenek az evangelizációhoz – a karizmák célja az evangelizáció	4,23-30
KA	Prédikáció bátorsággal	4,31
KO	A közösség – az evangelizáció nagy jele a testvérek egysége	4,32

E dinamizmus csúcspontját Lukács így fogalmazza (4,33):

Az apostolok – nem egyetlen ember, hanem az apostoli közösség

nagy hatalommal tanúsították – a Lélek hatalmával (parresia) és (dunamij)

Urunk föltámadását – ez a kérügma szíve

Evangelizációs iskola:

Alapítók: José H. Prado Flores^{Mexikó, 1980} és Emiliano Tardif

2000-ben 1200 iskola működik közel 50 országban

(Győr-Ménfőcsanakai Evangelizációs Centrum, Hardi Titusz OSB).

Multiplikációs elv:

*„Fiam, amit tőlem számos tanú által megerősítve hallottál,
bízd azt hűséges, mások tanítására is alkalmas emberekre.” (2Tim 2,2)*

Magvető példázata szerint:

evangelizáció 30-szoros

evangelizátorok képzése 60-szoros

kiképzők képzése 100-szoros

A FELNŐTTEK KATEKÉZISE

(TARTALOM)

A FK MÚLTJA, JELENE, JELENTÉSE	1
A FK történeti áttekintése	1
A FK jelenlegi helyzete	2
A FK jelentése.....	2
MOTIVÁCIÓK A FK-BEN	3
A felnőttek motiváltságának sokfélesége.....	3
Néhány általános megjegyzés	3
Motiváló tényezők különféle nézőpontokból	4
Szocio-kulturális motivációk	4
Pszichológiai és antropológiai motivációk	4
Teológiai-pasztorális motivációk.....	4
A magyar egyházi helyzetből adódó motiváló tényezők	5
A FELNŐTTKOR JELLEMZÉSE	6
A felnőtt emberi és lelki fejlődése	6
Első szakasz: a fiatal felnőttkor (25/30-45 éves kor).....	6
Második szakasz: az érett felnőttkor (45-65 év)	7
Harmadik szakasz: idős felnőttkor (65 év felett).....	8
A hitbeli tanulás, növekedés felnőttkori módja	9
Mentális struktúra, előzetes ismeretek, meglévő hit.....	9
Kateketikai vonatkozások	9
A tanulás, elsajátítás egyéb sajátosságai a felnőttkorban.....	9
CÉLKITŰZÉSEK A FK-BEN	11
A TARTALMI RÉSZEK KIVÁLASZTÁSA	12
A MÓDSZEREK KIVÁLASZTÁSA	13
Alapvető pedagógiai szempontok a FK-ben.....	13
Gyakorlati következmények a kateketikai programkészítésben.....	13
A foglalkozások fölépítése a FK során. Egy lehetséges modell lépései	14
A FK formái, modellek.....	15
Terminológiai tisztázás	15
A FK formáinak csoportosítása	16
A csoportosítás első kritériuma: kapcsolat a különféle egyházi alapfunkciókkal	16
A csoportosítás második kritériuma: FK-formák a kateketikai tevékenység természete szerint. 17	
A FK néhány modelljének leírása.....	18
A katekumenátus.....	19
A FK mint re-iniciáció	20
A plébániai élet megújítására készült tervekbe illeszkedő FK	22
A biblikus katekézis lehetséges formái.....	23
Katekézis a beavató szentségek vételére készülő gyermekek szülei számára	24
Egy konkrét modell: a chilei „Catequesis familiar”	25
A KEKAKO (kérügma – karizma – koinónia) lelkipásztori terv	27